Landman, Christina (ed) 1996 — Digging up our Foremothers: Stories of women in Africa

Pretoria, Suid-Afrika: Unisa Uitgewers

Resensent: Me Milde Jordaan-Weiss

Hierdie sagteband glanspublikasie het sy oorsprong by die Universiteit van Suid-Afrika se Fakulteit vir Teologiese en Godsdienstige Studies. 'n Aantal feministiese teoloë het as 't ware 'n opgrawing geloods om vroue wat in Afrika geleef het, se verhale aan die lig te bring. Die feministiese inslag blyk reeds uit die titel, waar die androsentriese benaming *voorvaders* aan die kaak gestel en omgekeer word.

Die outeurs, wat mans sowel as vroue insluit, bring hulde aan dié vroue van Afrika wat die juk van stereotipering kon afskud, maar onthou ook diegene wat daaronder gely het. Die bydraes dek 'n wye verskeidenheid vroue wie se betrokkenheid in Suid-Afrika, hoofsaaklik in die kerklike geskiedenis, vanuit verskillende perspektiewe benader word.

Die eerste deel van die boek is teoreties van aard en handel onder meer oor die geslagspesifieke benadering tot geskiedskrywing oor vroue. Christina Landman se baie leesbare historiografiese oorsig skep die agtergrond wat die leser in staat stel om die res van die boek in die regte lig te benader. Laag vir laag skep sy die grondlae af waardeur manlike perspektiewe die vrou se belewenis van haar eie rol in die godsdienstige lewe tot dusver begrawe het. Frances Klopper se post-moderne benadering tot feminisme bied 'n opsie waarmee talle vroue sal kan identifiseer.

Deel II lê die wortel van vroue se aandeel in tradisionele asook koloniale gemeenskappe bloot en toon aan dat hulle soms as sterk geestelike leiers gefigureer het. By die lees van die studie van Hlubi-vroue in die Oos-Kaap, merk die sensitiewe leser dadelik die ooreenkomste tussen vroue in daardie gemeenskap en die tradisionele posisie van die Afrikanervrou. In beide gevalle besorg gelagsrolstereotipering aan die man 'n magposisie oor die vrou, maar word die vrou wysgemaak dat haar onderdanigheid aan haar 'n sekere status verleen. Vroue wat wel uit die tradisionele gietvorm gebreek het om op besondere wyse vir die kerk en ander vroue te werk, word uit die vergetelheid na die oppervlak van ons aandag gebring.

In die derde deel van die boek word verskeie vrouefigure en -groepe uit ons ryke verlede bekyk. Aangesien die uitgangspunt van die publikasie die godsdienst is, slaan die insluiting van die hoofstuk oor vroulike tienerjariges in die apartheidstryd 'n ietwat vals noot. Hoewel die hoofstuk waarin die politisering van die vrou in Suid-Afrika bespreek word eweneens uit sy plek lyk, red die godsdienstige aspekte wat hierin vermeld word, hierdie stuk in die konteks van die geheel.

Aan die einde van die boek word nuttige bibliografieë ten opsigte van vroue in teologie, asook argiefmateriaal oor vroue wat by UNISA se biblioteek beskikbaar is, aangegee.

Die wetenskaplikheid van die bydraes in hierdie boek wissel, en die skakel met die feminisme en die bevrydingsteologie sal waarskynlik nie in die smaak van tradisionele denkers val nie. Enigeen wat egter in die vrou in die konteks van die godsdienst en die kerk in Suid-Afrika belangstel, behoort hierdie stimulerende boek te lees.